

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
ประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

Factors Relating to the Operational Success of Agricultural Services and Technology
Transfer Centers in Sao Hai District of Saraburi Province

ปรีชา สายแสง (Preecha Saysang)* สินี นุช คุมเมือง แสนเสริม (Sineenuch Krutmuang Sanserm) **

สุนันท์ สีสังข์ (Sunun Seesang) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี (2) ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (4) ปัญหา และเสนอแนะเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 192 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .01 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 188 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า (1) คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เก้าสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53.87 ปี ร้อยละ 50 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว กว่าครึ่งหนึ่งไม่มีตำแหน่งทางสังคม เกือบสองในสามมีระยะเวลา การดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กว่าหนึ่งในสามเป็นข้าราชการ และเกือบสองในสามมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (2) คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการฯ และความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นต่อด้านกำลังคน ด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการประสานงาน ด้านประชาสัมพันธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการฯ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านกำลังคน และด้านวัสดุอุปกรณ์ (4) คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เห็นว่าศูนย์บริการฯ มีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ บริหารศูนย์ฯ เสนอว่าควรจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ลงสู่พื้นที่ตามความต้องการของเกษตรกร อย่างเพียงพอ ควรมีนักวิชาการเกษตรตำบลเข้ามาเป็น ผู้ประสานงานในระดับอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล และเกษตรกร รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ความสำเร็จในการดำเนินงาน จังหวัดสระบุรี

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช preecha0100@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sunan.see@stou.ac.th

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were (1) to study fundamental economic and social statue of the executive committee of Agricultural Services and Technology Transfer Centers in Sao Hai District of Saraburi Province; (2) The opinion for the operation of the Agricultural Services and Technology Transfer Centers; (3) to study factors relating to the operational success of Agricultural Services and Technology Transfer Centers; and (4) to study problems and suggestions in order to increase the potential for the operation of the executive committee of Agricultural Services and Technology Transfer Centers.

The population in this study was 192 executive committee of Agricultural Services and Technology Transfer Centers in Sao Hai District of Saraburi Province. And 188 samples were determined by using Taro Yamane formula in determining the sample size at .01 deviation value. The data collecting process was interviewing the studied executive committee. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multi-regression analysis.

The findings of this study were as follows: (1) more than three-fourths of the executive committee of the centers were male with average age at 53.87 years. 50 % of them were educated at primary level. Most of them were married. More than a half of them had no social position. The period of sitting on a committee of almost two-thirds of them was less than 5 years. More than one-third of them were a civil servant. And the income of almost two-thirds of them was lower than 10,000 Baht/month. (2) the opinions of the studied executive committee on the operation of the centers and the operational success of the centers were generally at medium level. For having an opinion with man power and management for high level. For budgeting, equipment, coordinate, information are the opinion for medium level. (3) considering the factors relating to the operational success of the centers, it was found that there were 4 factors which related to the operational success of the centers, these were the management, the public relations, the manpower, and materials and equipment. And (4) considering the problems with the operation of the centers and the suggestions of the studied executive committee, it was found that they agreed that their centers generally had problems with their operation at medium level. They suggested that the budget, materials, tools and equipment should have been allocated to farmers as they needed sufficiently; there should have been sub-district agricultural academics to help them in cooperating with the authorities in their district or their sub-district administrative organization, and also farmers. And there should have been the public relations, following-up and evaluating continuously.

Keywords : Factors relating, Operational success, Saraburi Province

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หรือ สบกด. ขึ้น ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2543 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทในการพัฒนาการเกษตรให้เป็นไปในลักษณะบูรณาการโดยการให้บริการแก่เกษตรกร ณ จุดเดียว (One Stop Service) ผ่าน สบกด. ในแต่ละพื้นที่

แต่เนื่องด้วยปัจจุบันได้มีการถ่ายโอนอำนาจในการบริหารจัดการลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เป็นผู้ดำเนินการและส่งเสริมสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนงบประมาณให้กับ สบกด. จึงทำให้เกิดปัญหาในการขับเคลื่อนภารกิจของ สบกด. ในปัจจุบัน เนื่องจากอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอ คณะกรรมการบริหาร สบกด. ไม่เข้าใจบทบาท ขาดการเชื่อมโยงการทำงานในชุมชน และงบประมาณสนับสนุนด้านการส่งเสริมการเกษตรไม่เพียงพอ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญ

อำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี มี สบกด. ทั้งหมด 12 ศูนย์ มีคณะกรรมการบริหารจำนวน 16 คนต่อศูนย์ รวมทั้งสิ้น 192 คน ทั้งนี้ในการดำเนินงานในแต่ละศูนย์ มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกันไปตามบทบาทของคณะกรรมการบริหาร สบกด. ซึ่งที่ผ่านมา สบกด. ในอำเภอเสกให้ ประสบกับปัญหาในการดำเนินงาน ทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกรมส่งเสริมการเกษตร จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของ สบกด. โดยผู้ศึกษามุ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร สบกด. ต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของ สบกด. ในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี เพื่อศึกษาว่าข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการบริหาร สบกด. ในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ สบกด. ในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี คณะกรรมการบริหาร สบกด. ในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ สบกด. ในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการบริหาร สบกด. ในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี มีปัญหา และข้อเสนอแนะอย่างไรต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมิได้ในการสนับสนุน สบกด. ในอนาคต และเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นข้อมูลใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสบกด. ในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี (2) ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี (4) ปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสกให้ จังหวัดสระบุรี

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 12 ศูนย์ รวมทั้งสิ้น 192 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 125) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .01 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 188 คน สุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ (1) ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี (2) การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี (3) ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี และ (4) ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือ ได้ค่า Reliability Coefficients ตอนที่ 2-4 เท่ากับ 0.951, 0.952, 0.915 ตามลำดับ นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เมษายน 2557

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ กว่าสามในสี่ (ร้อยละ 76.1) เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53.87 ปี ครั้งหนึ่ง (ร้อยละ 50) มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.6) มีสถานภาพสมรสแล้ว กว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.8) ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เกือบสองในสาม (ร้อยละ 60.1) มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กว่าหนึ่งในสอง (ร้อยละ 33.0) เป็นข้าราชการ และเกือบสองในสาม (ร้อยละ 56.4) มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท

2. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

1) **ด้านกำลังคน** พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าคณะกรรมการบริหารมีเพียงพอในการดำเนินงาน มีการใช้ประโยชน์คณะกรรมการบริหารที่มีสมรรถนะสูง มีการสรรหาคณะกรรมการบริหารที่มีสมรรถนะสูงอย่างเหมาะสม การพัฒนาและรักษากลุ่มคณะกรรมการบริหารที่มีสมรรถนะสูงอย่างเหมาะสม การมอบหมายงานตามความเหมาะสม และคณะกรรมการมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการดำเนินงาน ตามลำดับ

2) **ด้านงบประมาณ** พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.21 โดยให้มีการใช้จ่ายงบประมาณตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก

3) **ด้านวัสดุอุปกรณ์** พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.65 มีการสนับสนุนวัสดุในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ กลุ่มหรือเอกสารที่ให้ความรู้มีความเหมาะสมและเพียงพอ อุปกรณ์ในศูนย์บริการมีความพร้อมในการใช้งาน ตามลำดับ

4) **ด้านการจัดการ** พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.45 มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการทุกเดือน การจัดทำแผนการเกษตรประจำตำบล และการร่วมกันติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ทุกครั้ง ตามลำดับ

5) **ด้านการประสานงาน** พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.28 มีการร่วมกับตัวแทนหมู่บ้าน เกษตรกร จัดเวทีชุมชน การร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้ ด้านต่างๆสู่เกษตรกร การจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรม การประสานงานเพื่อบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์บริการ และจัดหางบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการและกิจกรรมของศูนย์ฯ ตามลำดับ

6) **ด้านการประชาสัมพันธ์** พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.09 โดยพิจารณารายประเด็นพบว่าการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ เพื่อเผยแพร่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์บริการให้ประชาชนทราบทางหอกระจายข่าว การนำข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายมาเป็นข้อมูลปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การกำหนดระยะเวลาสำหรับการติดตามผลการประชาสัมพันธ์ เลือกใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเรื่องที่ประชาสัมพันธ์ การกำหนดระยะเวลาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ และการใช้สื่อวิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของศูนย์บริการ ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ดังนี้

1) ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติงาน พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าคณะกรรมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีการประสานความสัมพันธ์อันดีต่อกันในองค์กร มีความมุ่งมั่นขยันขันแข็งจริงจังต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/แผนงาน และแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน และมีการจัดสรรงบประมาณได้เพียงพอต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการตามลำดับ

2) ด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าคณะกรรมการมีการให้คำแนะนำเกษตรกรหรือช่วยตอบข้อซักถามได้เป็นอย่างดี สถานที่ให้บริการมีบรรยากาศที่เหมาะสม โปร่ง โล่ง คณะกรรมการมีการให้บริการแก่เกษตรกรตามลำดับก่อนหลังอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรทันทีที่มาติดต่อทำให้ไม่ต้องรอคอยเป็นเวลานานๆ มีแผนผังแสดงขั้นตอนการให้บริการและการติดต่อไว้อย่างชัดเจน มีเอกสาร/แผ่นพับแนะนำข้อมูลแก่เกษตรกร และมีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ในการบริการ เช่น คอมพิวเตอร์ ตามลำดับ

3) ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าคณะกรรมการมีการเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีความตรงต่อเวลาและการรักษาเวลาในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนในการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเสมอ การรับฟังปัญหาจากเกษตรกรเสมอ เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน มีการจัดสรรงบประมาณได้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรและมีการใช้งบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีการศึกษาวิทยาการใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และมีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือในสำนักงานอย่างคุ้มค่า ตามลำดับ

4) ด้านการพัฒนาองค์กร พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่ามีการประเมินผลการดำเนินงานประจำทุกเดือน การลดข้อผิดพลาดในการให้บริการแก่เกษตรกร การนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ การตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุง และพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานของศูนย์บริการ และมีการบริหารจัดการแบบครบวงจร หรือแบบ One stop service เพื่อให้ทันต่อการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ตามลำดับ

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี 4 ปีวิจัย อันประกอบด้วย (1) ด้านการจัดการ (2) ด้านประชาสัมพันธ์ (3) ด้านกำลังคน และ (4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .828 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ได้ร้อยละ 68.50

5. ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี

จากการศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ได้ผลการศึกษาดังนี้

1) **ด้านกำลังคน** พบว่ามีปัญหาเรื่องการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ การมอบหมายงานตามความเหมาะสม คณะกรรมการบริหารขาดความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา คือ ควรสนับสนุนให้คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล มีความพร้อมในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น โดยการฝึกอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการอย่างต่อเนื่องสม่าเสมอ

2) **ด้านงบประมาณ** พบว่ามีปัญหาในเรื่องการควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการดำเนินงานของศูนย์บริการ ทำให้เกิดข้อจำกัดต่างๆ ตามมา ขาดการวางระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ ขาดการวางแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของศูนย์บริการ แนวทางแก้ไขปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีการจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่เกษตรกรโดยตรง รวดเร็ว ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและต่อเนื่องตามที่มีการเสนอขอ

3) **ด้านวัสดุอุปกรณ์** พบว่ามีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ภายในศูนย์บริการไม่มีความพร้อมในการใช้งาน แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรมีการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องคั้ดเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ลงสู่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตามความต้องการของเกษตรกรอย่างเพียงพอ

4) **ด้านการจัดการ** พบว่ามีปัญหาในเรื่องการการจัดทำแผนการเกษตรประจำตำบล การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารไม่มีความชัดเจน แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรมีการวางแผนการทำงานก่อน เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว ควรมีเจ้าหน้าที่ที่ยันทำงานลงพื้นที่โดยตรง รวดเร็ว ควรมีนักวิชาการเกษตรตำบลเข้ามาเป็นผู้ประสานงานในระดับอำเภอ

5) **ด้านการประสานงาน** พบว่ามีปัญหาในการร่วมกับตัวแทนหมู่บ้าน เกษตร จัดเวทีชุมชนให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง การประสานงานเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการและกิจกรรมของศูนย์บริการ การประสานงานเพื่อบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์บริการ การร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนงาน แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรมีเอกสารให้เพียงพอ เพื่อใช้ในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ควรมีการประสานงานกับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าหน้าที่ที่ต้องทำหน้าที่ให้ตรงเวลา ควรมีผู้ประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเกษตรกร ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการเกษตรอย่างชัดเจน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

6) **ด้านการประชาสัมพันธ์** พบว่ามีปัญหาในเรื่องเอกสารเผยแพร่มีปริมาณจำกัด ไม่เพียงพอกับความ ต้องการของเกษตรกร การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางหอกระจายข่าวไม่มีความสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ข้อมูล ข่าวสารที่นำมาเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรขาดความน่าสนใจ แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรมีการจัดเนื้อหา รูปแบบ การประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับเกษตรกร ควรมีการประชาสัมพันธ์ทุกเดือน และมีการติดตามประเมินผลอย่าง ต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53.87 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มี สถานภาพสมรสแล้ว ไม่มีตำแหน่งทางสังคม มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี เป็นข้าราชการ และมี รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุขสังวาล เมลิตทอง (2554 : 104) รายงานว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน สถานภาพสมรสและรายได้ของคณะกรรมการ ดังนั้นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จึงควรมีความจำเป็นต้องมี ความรู้ความสามารถเพียงพอในการดำเนินงาน เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในยุคข้อมูลข่าวสาร จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้อง กับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าควรมีการส่งเสริมให้คนสมัยใหม่เข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรีให้ มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นผู้ที่เข้ามามีบทบาทในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเผยแพร่ความรู้ข้อมูล ข่าวสารด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร รวมถึงคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรวดเร็วเร็วใน การตัดสินใจแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว

2. การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัด สระบุรี

2.1) **ด้านกำลังคน** พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการดำเนินงานด้านกำลังคน ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก โดยมีการใช้ประโยชน์คณะกรรมการบริหารที่มีสมรรถนะสูง มีการสรรหาคณะกรรมการบริหารที่มี สมรรถนะสูงอย่างเหมาะสม การพัฒนาและรักษากลุ่มคณะกรรมการบริหารที่มีสมรรถนะสูงอย่างเหมาะสม การมอบหมายงานตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุขสังวาล เมลิตทอง (2554 : 103) รายงานว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล จังหวัด ภาพลันธุ์ ในด้านกำลังคนระดับมาก โดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายแล้วเสร็จ ตามเวลา

2.2) **ด้านงบประมาณ** มีการใช้จ่ายงบประมาณตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุขสังวาล เมลิตทอง (2554 : 103) รายงานว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

บริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านงบประมาณระดับมาก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการวางระเบียบเกี่ยวกับการเงินงบประมาณ

2.3) **ด้านวัสดุอุปกรณ์** มีการสนับสนุนวัสดุในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ คู่มือหรือเอกสารที่ให้ความรู้มีความเหมาะสมและเพียงพอ อุปกรณ์ในศูนย์บริการมีความพร้อมในการใช้งาน ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุขสังวาล เมลิตทอง (2554 : 103) รายงานว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านวัสดุอุปกรณ์ มีการดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่ามีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อการฝึกปฏิบัติ เช่น เครื่องมือการเกษตรน้อย ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ส่งศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตามความต้องการของเกษตรกรอย่างเพียงพอ

2.4) **ด้านการจัดการ** มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการทุกเดือน การจัดทำแผนการเกษตรประจำตำบล และการร่วมกันติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ทุกครั้ง ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อมรรรัตน์ วรรณโชติ (2550 : 53) รายงานว่าการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กิจกรรมที่ดำเนินการได้ครบถ้วนในระดับปานกลาง ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์เพื่อแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร การจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกร

2.5) **ด้านการประสานงาน** มีการร่วมกับตัวแทนหมู่บ้าน เกษตรกร จัดเวทีชุมชน การร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ ผู้เกษตรกร การจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรม ในระดับปานกลางการประสานงานเพื่อบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์บริการ และจัดหางบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการและกิจกรรมของศูนย์

2.6) **ด้านการประชาสัมพันธ์** มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ เพื่อเผยแพร่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์บริการให้ประชาชนทราบทางหอกระจายข่าว ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุพิชฌาย์ อรัณยกิจกุล (2550 : 60) รายงานว่าเกษตรกรมีการรับรู้ในเรื่องสนับสนุนให้เกิดการสร้างเครือข่ายผู้ผลิต แปรรูป การตลาด เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม โดยผ่านทางหอกระจายข่าว นิทรรศการ รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทุกกิจกรรมของศูนย์ให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม

3. ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดสุรินทร์

3.1) **ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติงาน** ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีการประสานความสัมพันธ์อันดีต่อกันในองค์กร มีความมุ่งมั่นขยันขันแข็งจริงจังต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/แผนงาน และแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน และมีการจัดสรรงบประมาณได้ที่เพียงพอต่อ การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ผลการศึกษาของ สุขสังวาล เมลิตทอง (2554 : 103) รายงานว่าระดับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการดำเนินงานของศูนย์บริการ ทำให้เกิดข้อจำกัดต่างๆ ตามมาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีการจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่เกษตรกรให้เพียงพอและต่อเนื่องตามที่มีการเสนอขอ

3.2) ด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าคณะกรรมการมีการให้คำแนะนำเกษตรกรหรือช่วยตอบข้อซักถามได้เป็นอย่างดี สถานที่ให้บริการมีบรรยากาศที่เหมาะสม โปร่ง โล่ง คณะกรรมการมีการให้บริการแก่เกษตรกรตามลำดับก่อนหลังอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรทันทีที่มติดัดต่อทำให้ไม่ต้องรอคอยเป็นเวลานานๆ มีแผนผังแสดงขั้นตอนการให้บริการและการติดต่อไว้อย่างชัดเจน มีเอกสาร/แผ่นพับแนะนำข้อมูลแก่เกษตรกร และมีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ในการบริการ เช่น คอมพิวเตอร์ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ อมรรรัตน์ วรรณโชติ (2550 : 54) รายงานว่าคุณภาพในการดำเนินงานระดับคุณภาพพอใช้ ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพื่อแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร การจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกร นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่ามีคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ในศูนย์บริการน้อย ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ลงสู่ศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตามความต้องการของเกษตรกรอย่างเพียงพอ

3.3) ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าคณะกรรมการมีการเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีความตรงต่อเวลาและการรักษาเวลาในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนในการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเสมอ การรับฟังปัญหาจากเกษตรกรเสมอ เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน มีการจัดสรรงบประมาณได้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรและมีการใช้งบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีการศึกษาวิทยาการใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และมีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือในสำนักงานอย่างคุ้มค่าตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชีระนันท์ พิจารโชติ (2545 : 121-123) รายงานว่า ด้านการเตรียมการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ การตั้งศูนย์การบริหารศูนย์ฯ การนำเสนอข้อมูล และด้านการเข้าถึง ส่วนการดำเนินงานด้านการถ่ายทอดและพัฒนาอยู่ในระดับมาก 5 ประเด็น ได้แก่ การจัดตั้งจุดสาธิต การพัฒนาวิทยาการเกษตรกร การถ่ายทอดความรู้ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และบริการอื่นๆ

3.4) ด้านการพัฒนาองค์กร พบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่ามีการประเมินผลการดำเนินงานประจำทุกเดือน การลดข้อผิดพลาดในการให้บริการแก่เกษตรกร การนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ การตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุง และพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานของศูนย์บริการ และมีการบริหารจัดการแบบครบวงจร หรือแบบ One stop service เพื่อให้ทันต่อการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นศูนย์กลางสำหรับการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ประสานงานถ่ายทอดเทคโนโลยีความรู้ด้านการเกษตรสาขาต่างๆ ให้กับเกษตรกร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการหลัก หรืออาชีพรองทางการเกษตร การที่จะพัฒนาคุณภาพของเกษตรกรให้ดียิ่งขึ้นจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์บริการฯ ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์บริการฯ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ อมรรัตน์ วรรณโชติ (2550 : 53-54) รายงานว่ากิจกรรมที่ดำเนินการได้ครบถ้วนในระดับปานกลาง ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์เพื่อแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร การจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกร การปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร เศรษฐกิจและสังคมของชุมชน การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร การเตือนภัยด้านการเกษตร การรับคำร้องด้านปัญหาการผลิตและการขอรับบริการ การสร้างวิทยากรเกษตรกร เครือข่ายการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านกำลังคนและด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .828 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุขสัจจาล เมลิตทอง (2554 : 104) รายงานว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีความสัมพันธ์ลักษณะส่วนบุคคล ทั้ง 6 ด้าน มากที่สุด ได้แก่ งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสม ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงาน ศูนย์บริการมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการดำเนินงาน มีส่วนในการร่วมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการควบคุม กำกับ การเบิกจ่ายงบประมาณ มีส่วนร่วมในการวางระเบียบเกี่ยวกับการเงินงบประมาณ มีการใช้วัสดุในการดำเนินงาน มีการใช้คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต มีการใช้อุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีการดูแล บำรุงรักษาอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ร่วมจัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์บริการ การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ทุกครั้ง มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล มีการให้บริการแก่ประชาชนด้วยความคล่องตัว มีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่ตั้งศูนย์บริการ มีส่วนร่วมในการสำรวจ และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานการเกษตรของตำบลบริการข้อมูลแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลของรายงานต่างๆ เช่น สำรวจข้าวนาปี นาปรัง และข้อมูลการเกษตรอื่นๆ ได้รับข้อมูล ข่าวสารด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ เพื่อเผยแพร่ มีการใช้สื่อวิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของศูนย์บริการ และมีส่วนร่วมการติดประกาศข้อมูลของศูนย์บริการตามบอร์ดประกาศข่าว

5. ปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

5.1) ด้านกำลังคน พบว่ามีปัญหาเรื่องการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการอย่างต่อเนื่อง สมมาเสมอ การมอบหมายงานตามความเหมาะสม คณะกรรมการบริหารขาดความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สมยศ พุ่มหว่า และศิริจิต พุ่มหว่า (2549 : 5) รายงานว่า ร้อยละ 35 มีปัญหาการจัด

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ เช่น การฝึกอบรม ฐาน คือ ไม่มีงบประมาณจัดอบรมให้ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้ไปดูงานในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ อีกทั้งขาดการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐทำให้หัวข้อการอบรมไม่ตรงกับหน้าที่และไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เป็นเหตุให้ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากผู้นำศูนย์ฯ และเกษตรกรทั่วไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครส่วนรวมมีน้อย คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จึงเสนอว่าควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้นกว่านี้

5.2) *ด้านงบประมาณ* พบว่ามีปัญหาในเรื่องการควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการดำเนินงานของศูนย์บริการ ทำให้เกิดข้อจำกัดต่างๆ ตามมา ขาดการวางระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ ขาดการวางแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของศูนย์บริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ตะวัน วิจารณ์เจริญ (2549: 75) รายงานว่าปัญหาของคณะกรรมการศูนย์ฯ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ได้แก่ การจัดทำและการดำเนินการตามแผนพัฒนาการเกษตรยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง การดำเนินงานโครงการต่างๆ ไม่ต่อเนื่องทำให้ยังไม่มีเครือข่ายเกิดขึ้น ขาดงบประมาณในการซื้อปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรตามความต้องการ อีกทั้งขาดงบประมาณในการช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติต่างๆ และสอดคล้องกับ สมยศ พุ่มหว่า และศิริจิต พุ่มหว่า (2549: 5) รายงานว่า ร้อยละ 45 มีปัญหาในการประสานงาน จัดหางบประมาณ และบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์ คือ สมาชิก อบต.ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ เงินทุนในการดำเนินการมีน้อย ขาดหน่วยงานให้งบประมาณสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีการจัดสรรงบประมาณ ลงสู่พื้นที่ให้เกษตรกรโดยตรง และรวดเร็ว และควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและต่อเนื่องตามที่มีการเสนอขอ

5.3) *ด้านวัสดุอุปกรณ์* พบว่ามีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ภายในศูนย์บริการไม่มีความพร้อมในการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อภิรักษ์ หลักชัยกุล (2545 : 98-100) รายงานว่าปัญหาทางด้านการบริหารการเกษตรที่สำคัญที่สุด คือ ปัญหาการขาดวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าควรมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องคั้ดเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เพียงพอกับการดำเนินงานตามความต้องการของเกษตรกร

5.4) *ด้านการจัดการ* พบว่ามีปัญหาในเรื่องการการจัดทำแผนการเกษตรประจำตำบล การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารไม่มีความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสมยศ พุ่มหว่า และศิริจิต พุ่มหว่า (2549 : 5) รายงานว่าร้อยละ 30 มีปัญหาในการประชุมประจำเดือนในการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจในการบริหารจัดการศูนย์ การพิจารณาโครงการ กิจกรรม การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามผลการดำเนินงานเนื่องจากแต่ละหมู่บ้านมีปัญหาที่แตกต่างกันจึงทำให้หาข้อสรุปในการประชุมร่วมกันยาก อีกทั้งคณะกรรมการมีระดับการศึกษาแตกต่างกันจึงขาดความชัดเจนในข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าควรมีการวางแผนการทำงานก่อน เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว

5.5) *ด้านการประสานงาน* พบว่ามีปัญหาในการร่วมกับตัวแทนหมู่บ้าน เกษตร จัดเวทีชุมชนให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง การประสานงานเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการและกิจกรรมของศูนย์บริการ การประสานงานเพื่อบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์บริการ การร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สมยศ พุ่มหว่า และศิริจิต พุ่มหว่า (2549 : 6) รายงานว่า ร้อยละ 43 มีอุปสรรคไม่

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

สามารถแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรได้ตามแผนพัฒนาการเกษตร เพราะงบประมาณไม่เพียงพอให้บริการแก่เกษตรกร ขาดการประชุมกรรมการและการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อหาข้อสรุปทำให้การแก้ปัญหาไม่ทันเวลาไม่ตรงตามเหตุการณ์ ขาดนักวิชาการมาให้ความรู้ ขาดการศึกษาจากสถานที่ที่ประสบความสำเร็จ บางปัญหาเป็นปัญหาระดับชาติต้องแก้ไขในเชิงนโยบายจากรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าควรมีผู้ประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการเกษตรอย่างชัดเจน และควรมีการประสานกับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าหน้าที่ต้องทำหน้าที่ให้ตรงเวลา

5.6) ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่ามีปัญหาในเรื่องเอกสารเผยแพร่มีปริมาณจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางหอกระจายข่าวไม่มีความสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ข้อมูลข่าวสารที่นำมาเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรขาดความน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของตะวัน วิหารณ์เจริญ (2549 : 76) รายงานว่า ปัญหาทางด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมของศูนย์ฯ ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ยังไม่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เนื่องจากขาดงบประมาณ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ รวมถึงสื่อต่างๆ ที่ทันสมัย ทำให้เกษตรกรและชาวบ้านยังไม่ค่อยรู้จักศูนย์ฯ และการดำเนินงานของศูนย์ฯ ดิพอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่เสนอว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ทุกเดือนและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีการจัดเนื้อหา รูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับเกษตรกร โดยจะต้องขอความร่วมมือกับผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำพื้นที่ให้ช่วยกันประชาสัมพันธ์มากกว่านี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านกำลังคน ควรมีการสรรหาคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ให้เพียงพอกับการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยเพิ่มจำนวนคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จาก 2 คน เป็นหมู่ละ 3 คน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลให้สูงขึ้น ควรสนับสนุนให้คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล มีความพร้อมในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น โดยการฝึกอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2. ด้านงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีการจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่เกษตรกรให้เพียงพอและต่อเนื่องตามที่มีการเสนอขอ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคตของการใช้จ่ายงบประมาณตามกิจกรรมที่กำหนดไว้

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ลงสู่ศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตามความต้องการของเกษตรกรอย่างเพียงพอ เช่น เครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว วัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เป็นต้น คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรมีการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

ตรวจสอบอุปกรณ์ภายในศูนย์บริการให้มีความพร้อมในการใช้งานอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของศูนย์บริการ

4. ด้านการจัดการ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเกษตรประจำตำบล เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินงานของศูนย์บริการ สำนักงานเกษตรอำเภอ ควรมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการเป็นประจำทุกเดือน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการกิจของศูนย์บริการที่จะต้องให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่

5. ด้านการประสานงาน ควรมีผู้ประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการเกษตรอย่างชัดเจน คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรมีการประสานงานกับตัวแทนหมู่บ้าน เกษตรกร จัดเวทีชุมชนให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เข้าถึงการบริการของศูนย์บริการมากยิ่งขึ้น

6. ด้านการประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์บริการให้เกษตรกรรับทราบทางหอกระจายข่าว และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดเนื้อหา รูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับเกษตรกร และควรขอความร่วมมือกับผู้นำบ้าน กำนัน และผู้นำพื้นที่ให้ช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เพื่อให้เกษตรกรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้รวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดต่างๆ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดเดียวกันและระหว่างจังหวัด

3. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4. ควรมีการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

เอกสารอ้างอิง

ตะวัน วิจารย์เจริญ (2549) “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดลำพูน” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ธีระนันท์ พิจาร โชติ (2545) “ความคิดเห็นของผู้อำนวยการศูนย์ต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

สมยศ พุ่มหว่า และศิริจิต พุ่มหว่า (2549) “การรับรู้ ความคิดเห็น และปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ใน 14 จังหวัดภาคใต้” ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุขสังวาลย์ เมาลิตอง (2554) “ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

สุพิชญ์ อรัณย์สัจจากุล (2550) “การรับรู้ของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลห้วยเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” ปัญหาพิเศษปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อมรรัตน์ วรรณโชติ (2550) “การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อภิรักษ์ หลักชัยสกุล (2545) “บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในเขตจังหวัดนครนายก” สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Yamane, T. (1973) *Statistic: An Introductory Analysis* 3rd ed New York Harper and Row

